

Warszawa, 8.04.2026 r.

Dr hab. inż. Albina Mościcka, prof. WAT
Wojskowa Akademia Techniczna im. Jarosława Dąbrowskiego
Wydział Inżynierii Lądowej i Geodezji
Ul. Gen. S. Kaliskiego 2
00-908 Warszawa

RECENZJA

rozprawy doktorskiej mgra Krzysztofa Zagaty pod tytułem

„Efektywność nawigacyjna mini-mapy w wirtualnej przestrzeni topograficznej”

1. Podstawa formalna

Formalną podstawą recenzji jest uchwała nr 16-2025/2026 Rady naukowej dyscypliny nauki o Ziemi i środowisku Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 24.02.2026 r. oraz pismo prof. dr hab. Grzegorza Rachlewicza, Przewodniczącego Rady naukowej dyscypliny nauki o Ziemi i środowisku Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 25 lutego 2026 r.

2. Charakterystyka i ocena struktury i formy rozprawy

Przedłożona do oceny rozprawa doktorska mgra Krzysztofa Zagaty pt. „Efektywność nawigacyjna mini-mapy w wirtualnej przestrzeni topograficznej” została przygotowana na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu w dyscyplinie naukowej nauki o Ziemi i środowisku pod kierunkiem prof. dr hab. Beaty Medyńskiej-Gulij.

Treść pracy liczy 133 strony i obejmuje pięć rozdziałów. Rozdział pierwszy przedstawia cele i tezy rozprawy, pytania badawcze oraz metody i przedmiot badań. W rozdziale drugim zaprezentowano przegląd literatury dotyczący roli i znaczenia mini-mapy jako elementu wspomagającego nawigację w wirtualnej przestrzeni topograficznej, natomiast rozdział trzeci poświęcony jest problematyce projektowania wirtualnej przestrzeni topograficznej na podstawie Bazy Danych Obiektów Topograficznych.

Rozdział czwarty – najobszerniejszy i kluczowy w rozprawie – zawiera opis badań własnych nad efektywnością nawigacyjną mini-mapy w wirtualnej przestrzeni topograficznej. Obejmuje on etap koncepcyjny, projektowy, empiryczny oraz analizę

i wizualizację wyników. Rozdział piąty stanowi podsumowanie rozprawy wraz z wnioskami i rekomendacjami dotyczącymi projektowania mini-map. Pracę zamyka wykaz literatury oraz spis rycin.

Struktura rozprawy jest prawidłowa, zgodna z etapami prowadzonych badań oraz przyjętym sposobem prezentacji prac badawczych. Moje zastrzeżenie budzi jedynie tytuł rozdziału 3.3.1 „Przeprowadzenie kwestionariusza badawczego”. Jest to określenie niepoprawne językowo – kwestionariusz stanowi narzędzie, natomiast „przeprowadzanie” odnosi się do czynności (procesu). W tym kontekście kwestionariusz można jedynie zastosować lub wypełnić. Trafniejsze byłoby zatem sformułowanie: „zastosowanie/wypełnienie kwestionariusza” lub „zebranie danych z wykorzystaniem kwestionariusza”.

3. Ocena merytoryczna rozprawy

3.1. Zasadność podjęcia badań na tle dotychczasowego stanu wiedzy

Autor w swojej rozprawie podjął badania nad wpływem mini-mapy na efektywność nawigacyjną w wirtualnej przestrzeni topograficznej. Doktorant zwrócił uwagę na powszechne obecnie wykorzystywanie wiernych reprezentacji rzeczywistego terenu w środowiskach wirtualnych, w szczególności w grach komputerowych. Orientacja w takich przestrzeniach wymaga korzystania z mini-map, czyli niewielkich map kontekstowych wkomponowanych w interfejs, które ułatwiają orientację i poruszanie się poprzez prezentowanie położenia użytkownika na tle całego obszaru.

Projektowanie mini-map bazuje obecnie głównie na intuicji, doświadczeniu, a niekiedy nawet fantazji projektanta, zamiast na przesłankach merytorycznych uwzględniających sposób percepcji zarówno interfejsu, jak i terenu. Wynika to z braku standaryzacji w zakresie komunikacji użytkownika z wizualizowaną przestrzenią, w tym z wykorzystaniem mini-map, co może prowadzić do błędów nawigacyjnych i dezorientacji. W tym kontekście badania podjęte przez Doktoranta należy uznać za aktualne i bardzo wartościowe, gdyż mają one istotne znaczenie zarówno praktyczne, jak i badawcze.

Znaczenie praktyczne przejawia się przede wszystkim w możliwości bezpośredniego wykorzystania wyników do optymalizacji interfejsów użytkownika. Przyczynia się to do zwiększenia czytelności informacji, zmniejszenia obciążenia poznawczego oraz ułatwienia poruszania się i podejmowania decyzji. W konsekwencji sprzyja to projektowaniu gier bardziej przyjaznych użytkownikowi, co może przekładać się na wymierne korzyści finansowe dla ich producentów.

Znaczenie badawcze niniejszej pracy wynika przede wszystkim z rozwoju nowych koncepcji. Badanie rozwiązań wirtualnych wymaga łączenia różnych perspektyw naukowych, co sprzyja poszerzaniu wiedzy. W analizie dotychczasowego stanu badań

Autor wykazał, że obecnie brakuje rozwiązań metodycznych dotyczących projektowania mini-map i ich wpływu na poruszanie się w wirtualnym terenie. Wynika to m.in. z faktu, że opracowania metodyczne w obszarze rozwiązań cyfrowych nie nadążają za ich rozwojem. Badania w tym zakresie wymagają bowiem zarówno zaawansowanej znajomości środowisk wirtualnych i narzędzi badawczych, jak i wiedzy metodycznej z zakresu kartografii. Autor, łącząc te kompetencje, niewątpliwie wypełnia istniejącą lukę badawczą.

Doktorant przedstawił szczegółowe uzasadnienie problematyki badań w świetle istniejącej literatury. Powołał się na 138 pozycji związanych z przedmiotem badań, wśród których jedynie 21 stanowią publikacje polskojęzyczne, co świadczy o dobrym osadzeniu tematyki pracy w międzynarodowym piśmiennictwie. Co więcej, dominują prace najnowsze, z ostatnich lat, co jest szczególnie istotne w kontekście dynamicznego rozwoju środowisk komputerowych wykorzystujących wirtualne przestrzenie. Autor odwołuje się również do publikacji starszych, głównie dotyczących metodycznych podstaw kartografii, które stanowią punkt odniesienia dla rozwiązań projektowych i wizualizacyjnych. Na tej podstawie mogę stwierdzić, że Doktorant wykazał się solidną wiedzą teoretyczną w zakresie podejmowanej problematyki badawczej i bardzo dobrze uzasadnił potrzebę podjęcia swoich badań na tle dotychczasowego stanu wiedzy.

3.2. Ocena celów, tez i pytań badawczych

Autor na wstępie swojej rozprawy przyjął bardzo rozbudowane założenia, określone szeregiem celów, tez i pytań badawczych.

Jako główny cel rozprawy przyjął *„określenie efektywności nawigacyjnej mini-mapy w wirtualnej przestrzeni topograficznej opracowanej na podstawie urzędowej bazy topograficznej BDOT10k według jej cech: położenia, kształtu oraz orientacji”*. Cel jest jasny i nawiązuje bezpośrednio do tytułu pracy, wymaga też jasnego zdefiniowania pojęcia efektywności nawigacyjnej, co Autor uczynił we wstępie (str. 5) pisząc, że *„efektywność nawigacyjna w niniejszej rozprawie doktorskiej jest rozumiana jako najszybsze czasowo i najkrótsze odległościowo przejście trasy w wirtualnej przestrzeni topograficznej przy użyciu odpowiednio zaprojektowanej mini-mapy”*. Definicja ta określa istotę badanego zjawiska jako relację między osiągniętymi efektami (przejście trasy najkrótszej odległościowo) a poniesionymi nakładami (najkrótszym czasem), oznaczającą realizację celów przy jak najmniejszym zużyciu zasobów.

Oprócz celu głównego Autor przyjął także cel metodyczny, sformułowany jako:

„sprawdzenie słuszności komplementarnego zastosowania analizy statystycznej (testy statystyczne: ANOVA Kruskal-Wallisa oraz U Manna-Whitneya) oraz ilościowej wizualizacji kartograficznej (kartodiagram wstęgowy oraz mapa ciepła) do wskazania efektywności nawigacyjnej wymiernej (czasu przejścia, odległości przejścia oraz czasu patrzenia na mini-mapę) oraz przestrzennej (natężenie ruchu i strategię wyboru dróg)”,

a także cel pragmatyczny, jako:

„sformułowanie rekomendacji do projektowania efektywnej mini-mapy do skutecznej nawigacji w przestrzeni wirtualnej konstruowanej z BDOT10k, a zatem dostępnej dla każdego projektującego”.

Cel pragmatyczny jest w mojej ocenie nie tylko jasny i poprawny, ale także bardzo wartościowy w kontekście potencjalnego zastosowania wyników niniejszej pracy w praktyce. Cel metodyczny budzi jednak moje wątpliwości. Autor nie zawarł w pracy ani mierników, ani wyników badań „słuszności” zastosowanego podejścia. O ile samo komplementarne podejście przyjęte przez Autora jest wartościowe i metodycznie poprawne, zarówno w zakresie doboru metod analizy statystycznej, jak i metod wizualizacji wyników, o tyle jest to raczej autorska propozycja sposobu postępowania niż sprawdzenie słuszności takiego podejścia.

Doktorant sformułował w pracy także dwie tezy, brzmiące następująco:

Teza 1: *„Typy mini-mapy według położenia, kształtu i orientacji (zaprojektowanej według gier) wykazują zróżnicowanie wymiennych charakterystyk nawigacyjnych: odległość i czas przejścia oraz czas patrzenia na mini-mapę w skalowalnej wirtualnej przestrzeni topograficznej”.*

Teza 2: *„Ilościowe wizualizacje kartograficzne (kartodiagram wstęgowy i mapa ciepła) ujawniają wpływ typu mini-mapy na cechy przestrzenne nawigacji (natężenie i strategia wyboru ulic do przejścia) w wirtualnej przestrzeni topograficznej”.*

Pierwsza z tez nawiązuje bezpośrednio do tematu pracy oraz postawionego celu głównego rozprawy i dotyczy kwestii wpływu cech mini-mapy na czas i pokonywaną odległość. Jest ona w mojej ocenie poprawna i zasadna, gdyż nawiązuje do przyjętej definicji badanego zjawiska oraz obejmuje wyjaśnienie przyczyn i mechanizmów badanych zależności. Jednak sam sposób sformułowania tezy jest dość zawity, mogłaby ona być zapisana dużo prościej.

Druga teza nie ma w mojej ocenie charakteru stricte naukowego. Jest to raczej stwierdzenie, które mogłoby być co najwyżej przedmiotem wniosku. Wynik tak przyjętego sformułowania można bowiem z góry przewidzieć, gdyż wynika on z definicji przyjętych metod prezentacji i nie wymaga szczegółowego dowodzenia. Istotą mapy ciepła jest bowiem pokazanie natężenia zjawiska, a kartodiagramu wstęgowego pokazanie przepływów ilościowych między miejscami. Zatem ich zastosowanie z założenia pokaże wpływ mini-map na sposoby pokonywania tras.

Ukierunkowując swoje badania, Autor sformułował także pięć pytań badawczych, mających na celu uszczegółowienie charakteru badanych zależności pomiędzy cechami projektowymi mini-mapy a przebiegiem procesu nawigacji. Brzmiały one następująco:

1. „W jakim stopniu poszczególne cechy projektowe mini-mapy (kształt, położenie, orientacja) oddziałują na siebie wzajemnie oraz na wymierne charakterystyki nawigacyjne użytkowników?”
2. „Jakie konfiguracje cech projektowych mini-mapy prowadzą do największych i statystycznie istotnych różnic w efektywności nawigacyjnej, w szczególności w zakresie całkowitego dystansu i struktur wyborów przestrzennych?”
3. „Które z ośmiu wariantów mini-mapy charakteryzują się najwyższą i najniższą efektywnością czasową i odległościową?”
4. „Które warianty mini-mapy charakteryzują się najlepszą i najgorszą strategią nawigacyjną?”
5. „W jaki sposób złożoność struktury przestrzennej poszczególnych tras modyfikuje wpływ cech i wariantów mini-mapy na przebieg nawigacji oraz efektywność wyboru tras?”

Tak liczne pytania badawcze, w połączeniu z dość zawiłym językiem, którym postępuje się Autor, budzą moje następujące wątpliwości:

- W odniesieniu do pytania 1 – o ile zasadność sprawdzenia wpływu cech mini-mapy na wyniki nawigacji uzyskiwane przez użytkowników jest dla mnie jasna, o tyle w mojej ocenie Autor nie przedstawił badań dotyczących wzajemnego oddziaływania na siebie cech mini-mapy.
- W pytaniu 2 – jeśli efektywność nawigacyjna została zdefiniowana jako relacja czasu i odległości, to na jakiej podstawie analiza różnic w efektywności miałaby obejmować „w szczególności” struktury wyborów przestrzennych? Z przyjętej definicji wynika, że struktura nie stanowi bezpośredniego wyznacznika efektywności. Może ona wpływać na poszczególne zmienne, lecz nie musi przekładać się na końcowy poziom efektywności.
- W pytaniu 3 – zgodnie z przyjętą definicją efektywności nawigacyjnej, jest ona zależnością między zmiennymi opisującymi rezultat oraz nakład potrzebny do jego osiągnięcia. W związku z tym pojawia się pytanie, co w tym ujęciu stanowi nakład, a co koszt w ramach „efektywności czasowej” i „efektywności odległościowej”.
- W pytaniu 4 – zasadne byłoby doprecyzowanie, w jaki sposób definiowane są „najlepsze” i „najgorsze” strategie; w obecnym ujęciu są to pojęcia niemierzalne.
- W pytaniu 5 – nienaturalne przypisanie sprawczości pojęciu abstrakcyjnemu („struktura modyfikuje”) oraz nadmierne użycie rzeczowników odczasownikowych (np. „wpływ”, „przebieg” zamiast „wpływa”, „przebiega”) sprawiają, że zdanie jest stylistycznie niepoprawne.

3.3. Ocena sposobu realizacji procesu badawczego i wykorzystanych metod

Doktorant zaproponował autorski schemat postępowania badawczego obejmujący cztery etapy: etap koncepcyjny, opracowanie aplikacji desktopowej stanowiącej środowisko eksperymentalne, badania empiryczne z udziałem użytkowników oraz analizę i wizualizację wyników wraz z formułowaniem wniosków.

Autor zaplanował oryginalne rozwiązanie problemu wpływu mini-mapy na efektywność nawigacyjną użytkowników. Opracował różne wersje mini-map, zróżnicowane pod względem kształtu, lokalizacji i orientacji, a następnie zbadał ich wpływ na czas, długość trasy oraz ścieżki patrzenia użytkowników podczas poruszania się w wirtualnej przestrzeni topograficznej. Na etapie koncepcyjnym kompleksowo zdefiniował założenia całego procesu badawczego: określił przedmiot badań, środowisko eksperymentalne, uczestników badania, sposób przeprowadzenia eksperymentu i pomiaru parametrów, a także metody analizy i wizualizacji danych. W mojej ocenie zarówno zakres zdefiniowanego procesu badawczego, jak i rodzaj oraz szczegółowość przyjętych założeń, a także dobór metod, są poprawne. Tworzą one logiczny i spójny ciąg badawczy.

Realizując przyjęte założenia, Autor opracował aplikację desktopową stanowiącą środowisko eksperymentalne. Wirtualna przestrzeń, przygotowana z wykorzystaniem danych BDOT10k, została zaimplementowana w silniku gier komputerowych. Należy uznać, że był to jeden z trudniejszych etapów pracy. Wymagał on zarówno biegłości w budowie środowisk wirtualnych, co samo w sobie jest zadaniem złożonym, jak i wysokiej świadomości metodycznej, umożliwiającej implementację wszystkich wcześniej przyjętych założeń badawczych. Dobór danych oraz sposób ich przetworzenia należy ocenić jako poprawny; nie budzi również zastrzeżeń sposób budowy środowiska eksperymentalnego oraz wyboru tras do nawigacji.

Na szczególną uwagę zasługuje przeprowadzenie badań z użytkownikami we własnym środowisku eksperymentalnym. Badania tego typu charakteryzują się wysokim poziomem trudności ze względu na konieczność uwzględnienia czynników ludzkich (takich jak nieprzewidywalność) przy jednoczesnym zachowaniu rygoru metodycznego i organizacyjnego. W tym przypadku udział użytkowników ma dodatkowe znaczenie, ponieważ nie są oni jedynie odbiorcami danych, lecz także aktywnymi uczestnikami interakcji w wirtualnej przestrzeni. Kluczowe było zatem dostosowanie wizualizacji oraz metod interakcji w autorskim środowisku badawczym do możliwości poznawczych użytkowników. Ponadto, na końcowy efekt wpływała nie tylko jakość opracowanej przestrzeni wirtualnej i samego procesu badawczego, lecz także sprawność i niezawodność działania środowiska podczas testów z kilkusetosobową grupą uczestników. Doktorant nie raportował istotnych trudności i pozyskał niezbędne dane, co dowodzi poprawności i profesjonalizmu w przygotowaniu środowiska. Ta część pracy zasługuje na szczególne uznanie.

Autor przeprowadził bardzo szczegółową analizę uzyskanych wyników w odniesieniu do cech ośmiu zaprojektowanych mini-map oraz ich wpływu na czas, długość pokonywanej trasy i ścieżki patrzenia użytkowników. Analizy wykonał zarówno dla całego badania, jak i dla poszczególnych tras. Zestawy pomierzonych parametrów poddał analizie z wykorzystaniem metod statystycznych. Autor prawidłowo dobrał metody analizy, stosując nieparametryczne testy ANOVA Kruskala–Wallisa oraz test U Manna–Whitneya. Trafnie dobrał również metody wizualizacji danych – kartodiagram wstęgowy do przedstawienia przepływu ruchu oraz mapę ciepła dla wyników badań eye-trackingowych. Prezentacja wyników przestrzennych na mapach ilościowych umożliwiła przeprowadzenie pogłębionych analiz, obejmujących identyfikację sposobów pokonywania przez użytkowników poszczególnych fragmentów tras, a w konsekwencji ocenę stosowanych strategii. Wszystkie wyniki, zależności oraz wynikające z nich wnioski zostały bardzo szczegółowo opisane i bogato zilustrowane wykresami oraz mapami.

Reasumując, Doktorant wykazał się umiejętnością prowadzenia badań naukowych, opracowywania ich wyników oraz formułowania poprawnych wniosków na podstawie uzyskanych danych, a także ich krytycznej interpretacji. Autor prawidłowo określił etapy procedury badawczej i dobrał odpowiednie metody. Obejmują one wszystkie niezbędne elementy i są zasadne, co świadczy o dojrzałości badawczej oraz wysokiej świadomości zakresu i znaczenia prowadzonych prac na każdym etapie.

Istotnym walorem metodycznym pracy jest zaprojektowanie własnego środowiska eksperymentalnego oraz przeprowadzenie badań z udziałem użytkowników końcowych. Zaproponowane rozwiązania metodyczne w zakresie budowy środowiska eksperymentalnego i organizacji badań mają charakter uniwersalny i mogą być wykorzystane również do analizy innych aspektów korzystania z wirtualnej przestrzeni.

4. Zastrzeżenia i uwagi krytyczne

Mimo ogólnie pozytywnej oceny zakresu i sposobu przeprowadzenia badań, kilka kwestii budzi moje wątpliwości lub zastrzeżenia. W większości dotyczą one sposobu przedstawienia poszczególnych zagadnień, a nie samych badań.

1. Największe zastrzeżenia budzi język pracy, a w szczególności brak konsekwencji i precyzji w stosowaniu pojęć. Autor postępuje się miejscami nadmiernie zawitym językiem, ujmując stosunkowo proste kwestie w sposób niepotrzebnie skomplikowany. Problem stanowi również dość swobodne używanie pojęć, które nie są ani równoważne, ani komplementarne.

Wyjaśniając definicję efektywności nawigacyjnej, Autor stwierdza, że „*efektywność nawigacyjna może być zatem ujmowana poprzez dwa podstawowe, wzajemnie uzupełniające się wymiary, jakimi są efektywność czasowa oraz efektywność odległościowa, traktowane jako kluczowe wskaźniki w procesie poruszania się pieszego w przestrzeni*”. Takie ujęcie prowadzi jednak do definiowania pojęcia

„efektywności” poprzez użycie tego samego terminu, co stanowi błąd logiczny i nie spełnia funkcji definicji, której głównym celem jest ekwiwalencja, która ma prowadzić do wyjaśnienia trudnych pojęć prostszymi. Ponadto czas i odległość są pojedynczymi miarami, podczas gdy efektywność – zgodnie z definicją – jest relacją nakładu i efektu, a więc nie może być definiowana wyłącznie poprzez pojedyncze wskaźniki.

Dodatkowo, np. na str. 38, pojawiają się pojęcia skuteczności i wydajności nawigacji, analizowane w kontekście pomiaru czasu i odległości. Zamienne stosowanie tych pojęć jest niepoprawne merytorycznie.

- Praca została zasadniczo podzielona na część metodyczną i eksperymentalną, jednak część metodyczna nie obejmuje wszystkich zagadnień, które pojawiają się w analizie wyników. Na przykład, w założeniach koncepcyjnych uwzględniono jedynie pomiar czasu, odległości oraz rozkładu uwagi wzrokowej, podczas gdy w analizie wyników – słusznie – pojawia się także szczegółowa analiza przebiegu poszczególnych odcinków tras oraz strategii nawigacyjnych.

Ponadto, w części metodycznej Autor wskazuje wykorzystanie testów nieparametrycznych (ANOVA Kruskala–Wallisa oraz testu U Manna–Whitneya), natomiast w części wynikowej przedstawia również wcześniejszą weryfikację normalności rozkładu danych z wykorzystaniem testów Shapiro–Wilka, Kołmogorowa–Smirnowa oraz D’Agostino–Pearsona. Dopiero na tej podstawie zastosowano testy nieparametryczne. W metodyce brakuje również informacji o wykorzystaniu korelacji rang Spearmana.

Sam sposób analizy danych przedstawiony w wynikach jest poprawny i podnosi wartość metodyczną pracy, świadcząc o dobrej znajomości metod statystycznych. Niemniej jednak powinien on zostać w pełni odzwierciedlony również w części metodycznej. Zachowanie spójności między tymi częściami poprawiłoby ogólny odbiór pracy.

- Pewien niedosyt budzi także sposób przedstawienia końcowych wyników. Autor zaprezentował bardzo szczegółowe analizy poszczególnych parametrów, jednak brakuje syntetycznego ujęcia kluczowej kategorii, jaką jest efektywność nawigacyjna. Oddzielna analiza czasu i odległości jest zasadna, jednak dopiero ich łączne rozpatrzenie pozwala ocenić efektywność. Możliwa jest bowiem sytuacja, w której czas pokonania trasy jest krótki, natomiast jej długość – relatywnie duża. Brakuje zatem jednoznacznej odpowiedzi na pytanie, czy takie rozwiązanie można uznać za efektywne nawigacyjnie.
- W badaniach z udziałem użytkowników wskazana byłaby analiza zależności między cechami uczestników a uzyskiwanymi wynikami. Autor określa badaną grupę jako „jednorodną”, o zbliżonym poziomie doświadczenia w korzystaniu z map interaktywnych. Jednocześnie wskazuje, że są to studenci różnych kierunków i roczników. Nie podano jednak informacji, czy wśród uczestników znajdują się

np. studenci kierunków geograficznych, którzy z natury rzeczy częściej korzystają z map. Również zróżnicowanie wieku i etapu studiów może wpływać na poziom wiedzy i umiejętności pracy z mapami. Analiza zależności wyników od cech uczestników umożliwiłaby zweryfikowanie założenia o jednorodności grupy i potwierdzenie, że uzyskane wyniki wynikają przede wszystkim z cech mini-map, a nie z doświadczenia użytkowników.

5. Kartodiagramy wstępowe przedstawione na rycinach 34–42 zawierają niefortunne oznaczenie najkrótszej trasy. Zastosowanie szerokiej, grubej linii sprawia, że sposób prezentacji przypomina kartodiagram strukturalny. Z kolei na rycinach 39 i 42 bardziej zasadne byłoby zastosowanie kartodiagramu wstęgowego strukturalnego. W obecnej formie mapy te nie spełniają założeń kartodiagramu wstęgowego, ponieważ grubość linii nie jest proporcjonalna do wartości zjawiska, tj. liczby użytkowników wybierających daną trasę. W rezultacie wizualizacja ma raczej charakter jakościowy (rozdzielenie przebiegu tras) niż ilościowy (natężenie ruchu na poszczególnych trasach).

5. Kwestie wymagające wyjaśnienia podczas obrony

Podczas obrony poproszę Doktoranta o ustosunkowanie się do następujących kwestii:

1. Zgodnie z przytoczoną we wstępie rozprawy definicją efektywności, obejmuje ona zależność między zmiennymi określającymi zysk i nakład. Co zatem stanowi nakład, a co koszt w przypadku efektywności czasowej i efektywności odległościowej?
2. Na stronie 38 Doktorant posługuje się pojęciami wydajności i skuteczności nawigacji. Proszę o ich wyjaśnienie, zwłaszcza w kontekście przyjętej definicji efektywności nawigacyjnej.
3. Na stronie 40 Autor wskazuje, że każdy z ośmiu wariantów mini-map był testowany przez 28 użytkowników, co oznacza, że każdy z 224 uczestników testował tylko jedną wersję mini-mapy. Proszę o wyjaśnienie przestanek takiego podejścia. Dlaczego nie zastosowano rozwiązania, w którym ci sami użytkownicy testują różne warianty mini-map, co umożliwiłoby porównanie ich reakcji na odmienne cechy mini-mapy?
4. Rozdział 4.2.1 zatytułowano „Wybór reprezentatywnej przestrzeni topograficznej”. Na czym polegała reprezentatywność przestrzeni opracowanej na podstawie BDOT?
5. Która z analizowanych mini-map okazała się ostatecznie najbardziej efektywna nawigacyjnie w świetle przyjętej definicji?
6. Na stronie 32 Doktorant wskazuje, że „sposób przygotowania danych źródłowych, ich przekształceń kartograficznych oraz decyzje projektowe podejmowane

na etapie implementacji mają bezpośredni wpływ na przebieg i wyniki badań empirycznych...”. Poproszę o doprecyzowanie, jakie konkretnie elementy i w jaki sposób mogą wpływać na wyniki oraz jak można ten wpływ wyeliminować lub przynajmniej zminimalizować.

6. Wnioski końcowe

Przedstawione wyżej uwagi krytyczne nie wpływają negatywnie na moją pozytywną ocenę przedstawionej do recenzji rozprawy, wynikającą głównie z aktualności i znaczenia podjętego tematu, poprawnego zaplanowania i przeprowadzenia autorskich badań z wykorzystaniem właściwych metod oraz logicznego wnioskowania. Po zapoznaniu się z rozprawą doktorską mgra Krzysztofa Zagaty stwierdzam na jej podstawie, że:

1. Rozprawa dowodzi, że Autor posiada ogólną wiedzę teoretyczną w dyscyplinie nauki o Ziemi i środowisku, w szczególności w zakresie kartografii i geomatyki, co umożliwia mu prowadzenie badań naukowych w tym obszarze;
2. Wykazał się umiejętnością samodzielnego prowadzenia pracy naukowej, czego potwierdzeniem jest zdefiniowanie aktualnego problemu badawczego, a następnie zaplanowanie i przeprowadzenie badań zgodnie z postawioną tezą, sformułowanym celem badań i postawionymi pytaniami badawczymi oraz realizacją procesu badawczego zgodnie z przyjętymi założeniami i poprawnie przyjętymi metodami badawczymi;
3. Rozprawa przedstawia oryginalne rozwiązanie problemu naukowego w postaci określenia wpływu cech mini-mapy na efektywność nawigacyjną w wirtualnej przestrzeni topograficznej.

W związku z powyższym uważam, że przedstawiona do recenzji rozprawa doktorska mgra Krzysztofa Zagaty pt. „Efektywność nawigacyjna mini-mapy w wirtualnej przestrzeni topograficznej” spełnia wymagania stawiane rozprawom doktorskim, zawarte w art. 187 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571) oraz wnioskuję o dopuszczenie rozprawy doktorskiej do publicznej obrony.

Z poważaniem
Albina Mościcka